

## ข่าวสารการฝึกงานและฝึกปฏิบัติงาน

### ท้ออย่างไรจึงจะป้องกันการบาดเจ็บในการทำงานได้

ทุก ๆ วันผู้ฝึกงานและผู้ฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิคทุกท่านคงกำลังตั้งใจเรียนรู้เทคนิค ทักษะและความรู้ต่าง ๆ ทว่า หากเกิดการบาดเจ็บในระหว่างการฝึกงานหรือฝึกปฏิบัติงานด้านเทคนิค อาจทำให้ท่านไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการมาฝึกงานที่ประเทศญี่ปุ่นได้อย่างเต็มที่

ในที่นี้จึงขออธิบายเกี่ยวกับ 4S KYT และการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติที่บริษัทจำนวนมากในประเทศญี่ปุ่นนิยมใช้ การใช้วิธีการควบคุมเพื่อความปลอดภัยเหล่านี้ ทำให้ประเทศญี่ปุ่นสามารถลดจำนวนผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากการทำงานลงได้เป็นจำนวนมาก และเนื่องจากวิธีการเหล่านี้สามารถปฏิบัติได้ในระดับส่วนบุคคลด้วย จึงหวังว่าทุกท่านจะปฏิบัติตามเพื่อสามารถฝึกงานจนครบกำหนดและเดินทางกลับประเทศโดยสวัสดิภาพ

#### 1 4S

ในประเทศญี่ปุ่นมีคำว่า 4S ย่อมาจากอักษรตัวแรกของคำว่า Seiri (จัดให้เป็นระเบียบ) Seiton (มีระเบียบ) Seiketsu (สะอาด สะอาด) และ Seisou (ทำความสะอาด) เป็นการจัดการสภาพแวดล้อมรอบตัวให้เป็นระเบียบเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ในบางกรณีอาจมีถึง 5S หรือ 6S โดยรวมคำว่า Shitsuke (สร้างนิสัย) และ Safety (ปลอดภัย) เข้าไปด้วย

สถานที่ทำงานไม่มีการ Seiri หรือ Seiton ย่อมเกิดอันตรายขึ้นบ่อยครั้ง และทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดต่ำลง ดังนั้น จึงมีผู้กล่าวว่า “4S เป็นพื้นฐานของความปลอดภัย” ไม่ว่าสถานที่ทำงานใดก็ตาม มักจะนำการควบคุมการทำงานตามระบบ 4S ทั้งสิ้น เพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของทุก

## 研修・実習情報

### — どうすれば作業中のケガを防止できるか —

研修生・技能実習生の皆さんは、毎日、技術・技能・知識の修得に励まれていることと思います。しかしながら、研修中や技能実習中に負傷するようなことがあっては、来日された目的を十分に達成することができません。

そこで、日本の多くの会社で実践されている 4S・KYT・リスクアセスメントについて説明します。日本では、これらの安全管理手法を採用することによって、業務によって負傷する人を大幅に削減させてきました。また、これらの手法は個人レベルでも実践できるところから、皆さんも実践し、元気に帰国されることを心から願っています。

#### 1 4S について

日本でいう 4S とは、「整理 (セイリ) ・整頓 (セイトン) ・清潔 (セイケツ) ・清掃 (セイソウ)」の頭文字をとった略語で、身の回りをすっきりさせ効率的な作業環境に整えることです。さらに「躰 (シツケ)」とか「安全 (セーフティ)」まで入れて 5S、6S とか言ったりする場合があります。

確かに、整理・整頓が行われていない職場では、災害も多く作業能率も悪いことは事実です。このようなことから、「4S とは、安全管理の基本である」と言う人さえいて、どのような職場でも 4S を現場管理の基本としています。皆さんも日常的に 4S に努め安全に作業を行う必要があります。

ท่าน รวมทั้งชีวิตประจำวัน ทุกท่านควรจะต้องยึดถือการปฏิบัติงานของระบบ 4S (ซึ่งรวมถึงในหอพักด้วย)

## 2 KYT

คำว่า KYT ย่อมาจากอักษรตัวแรกของคำภาษาญี่ปุ่นว่า Kiken (อันตราย) Yochi (หยั่งรู้) และ Kunren (การฝึกฝนภาษาอังกฤษ คือ Training) หรือบางครั้งก็เรียกว่า KYK (ฝึกฝนหยั่งรู้อันตราย) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความสำคัญต่อการหยั่งรู้อันตรายที่จะเกิดขึ้นเพื่อสร้างความปลอดภัยและสุขอนามัยในการทำงาน ปัจจุบัน มีการใช้ KYT ในกิจการแขนงต่างๆ ทั่วประเทศและนับว่ากลุ่นี้เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันภัยอันตรายจากการทำงานเป็นอย่างยิ่ง โดยมักมีการดำเนินการ KYT ในการประชุมตอนเช้า (โฆระ) หรือประชุมซักซ้อมความเข้าใจในการทำงานของแต่ละวัน (Tool Box Meeting) และกรณีที่ดำเนินการในระดับบุคคลเพียงคนเดียว เรามักเรียกว่า “KY ระดับบุคคล”

ในที่นี้จะขออธิบายเกี่ยวกับ “KY ระดับบุคคล” ก่อนจะลงมือทำงาน ขอให้ ① ทำความเข้าใจถึงลักษณะของอันตราย ② ใช้ความคิดอย่างเป็นรูปธรรมว่าจะหาวิธีป้องกันอย่างไร ③ ลงมือทำงานโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดข้างต้น และ ④ ใช้หลักคิดดังกล่าวนำไปปฏิบัติงาน (และนี่คือพื้นฐานการป้องกันการบาดเจ็บไม่เฉพาะในที่ทำงานเท่านั้น)

## 3 การประเมินความเสี่ยง

หลังจากปฏิบัติตาม KYT หรือ KYK แล้ว ต้องจัดลำดับและประเมินอันตรายที่ทราบจากการฝึกหยั่งรู้อันตรายล่วงหน้า จากนั้นจึงกำหนดลำดับก่อนหลังในการปฏิบัติการเพื่อป้องกันอันตราย เพื่อให้สามารถปฏิบัติการป้องกันอันตรายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือ แนวคิดแนวใหม่ในการป้องกันอันตรายจากการปฏิบัติงาน

วิธีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมคือ การคาดคะเนว่าอันตรายนั้นๆ จะมีความถี่หรือความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดที่เกิดการบาดเจ็บขึ้น (ความถี่ต่ำ 1 → ความถี่สูง 3) และการบาดเจ็บอยู่ในระดับใด (บาดเจ็บเล็กน้อยระดับ 1 → เสียชีวิตระดับ 3) จากนั้นนำข้อมูลทั้งสองส่วนมาใช้ในการพิจารณาเพื่อกำหนดระดับความเสี่ยง และทำการตัดสินใจว่าสมควรปฏิบัติการข้อใดก่อนหรือหลัง

(宿舍内でも同様です。)

## 2 KYT について

日本でいう KYT とは、「危険 (キケン) ・予知 (ヨチ) ・訓練 (トレーニング)」の頭文字をとった略語で、KYK (危険予知訓練) とも言います。その目的は危険を予知して安全衛生を先取りしようというものです。現在、全国各地で、さまざまな業種で採用されており、この手法は災害防止に大変役立っております。KYT は職場の朝礼や TBM (ツールボックスミーティング) の際に行われることが多く、一人で行うものは「一人 KY」と呼ばれています。

ここでは、一人でもできる「一人 KY」について説明します。まず、作業に入る前に、①どのような危険があるかを把握し、②その危険にどのように対処したらよいかを具体的に考え、③その考えに基づいて実行することで、④このような考え方をすべての作業に適用させていきます。(作業中に限らず、どこでも、ケガ防止の基本です。)

## 3 リスクアセスメントについて

KYT、KYK を発展させ、危険予知で洗い出した危険に順位・評価を行い、災害防止対策の優先度を決めて効率的・効果的に災害防止対策を講ずる手法で、最新の災害防止手法です。

具体的には、それぞれの危険が、どの程度の頻度・確率で傷害に至るか (頻度低 1→高 3)、傷害・ケガはどの程度か (軽傷 1→死亡 3) を推測し、両者を掛け合わせてリスクの程度を決め、対策の優先度を定めるものです。